

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Ойкомой, БМАССР-ийн Верховно Советэй ба ВКП(б)-ийн
Улаан-Удмын Горкомой орган

№ 172 (3476) 1941 оной июлинь 24, четверг СЭН 15 МУНГЭН

ДАЙСАНАЙ ҮХӨӨРИ ДАЛАЙН ОЁОРТО ХОСОРОГ!

Мүнөөдөр — манай Хүдэлмэри-
шан-Тарашанай Улаан Армийн
Флотой — советскэ Улан-Сэрэгэй
Флотой байн үдэрлэгдэ болоно.
Манай гүрэн болбол Улан-Сэрэгэй
Флотой эхэ Флотой болохтой.
Эхэ ороймшай эрхүүдүүдэ зүб-
шан, 14 далай ба 2 океан долги-
сож байна! СССР-ые тойрон
байгаа далайн хиланууд хадаа
агар хэдэн арбаад мянган кило-
метр урта байха юм.

Шунаша ёло — немецкэ фашиз-
мын довтолгооноо Эсэгэ ороноо
хамгаалгын агууехэ дайнда жаг-
саад байхан бүхы советскэ арад
болбол хүсэнтүгэс Улаан Флотой-
гоо илалта бүхыншэ халуун
багараа тэмдэглэнэ. Танүүд муу
хуугайшан шэнги мэхэтэ муухай-
гаар халдаан гитлеровскэ то-
нуулшад хадаа, советскэ оройн
Улан-Сэрэгэй Флотой хүр бүлгэ-
нь ба хүсэ шадалынь хүсэд
мэдэжэ байна.

Өөхэдүнгөө эрхэ сүлөөгэй тү-
лөө, тэрээрхын түлөө галзуу
фашистскэ нохосудта эсэргүүсэн
дайлагдажа байгаа манай флот
баатарлиг тулалдаанай эрхим
жэшээнүүдэ харуулана. «Манай
габьяата Арми ба Флот, советскэ
авиациин шэн зоримгой сокол-
нууд эхэ оройнотгоо урдахы,
арадайгаа урдахы уулгыс хүндэ-
тэйгөөр дүүргэхэ ба довтолгоонд-
то эрд хатуу сохилто үгэхэ
байхандань Советскэ Союзай пра-
вительство гүнзэгүүгөө найдала»
— гэжэ нүхэр В. М. Молотов
июлинь 22-ой үдэр — гитлеровскэ
зольбонуудай довтолгон түрүү-
шын үдэр хэлэжэ хэн.

Тэрэ гэгээнхэ хойшо мүнөө
эгсэ нэгэ харааа үлүү саг үнгэ-
рчэ. Энэ хугасаа соо манай
Улаан Флот ба тэрэнэй баатарлиг
далайшад-бөөцүүд болбол өөрын-
гөө правительствын найдабариге
хүсэдөөр харюулжа байна. Наян-
хан советскэ Информбюрогой нэгэ
үдэрэй мэдээсэл соо митэжэ тун-
халгалдан байгаа: «Улаан туга-
та Балтийн флот болбол авиаци-
ин, корабльнуудай ба эрьдэхн
оборонын хэдэн удаа сохилтоор
дайсагдаа эхэшэг гэгэтэ ушаруу-
лаа: 2 эсминец, 13 транспорт-
нууд ба танкнуудыс тэвхэн барж-
нуудыс шэнгээбэ, тэрээнхэ га-
на, 10 гаран транспортнууд ба
нэгэ эсминец эхээр гэмтээгдээд
шатажа байна. Манай талааа
корабльнуудай ба самолетуудай
гэгэтэ болоогүй».

Энэ хадаа мнхн нэгэ үдэрэй
сохилто боложо. Советскэ далай-
шад нймэ баатарлиг хэрэгүүд
тухайла манай хэлбэл саг үргэл-
жэ б-шэжэ байхынь бидэ мэдэ-
хэбди. Балтийн алдарт флот
болбол 1917 ондо немецкэ онго-
сонуудыс ба эсминецүүдэс да-
лайн оёорто шэнгээхэн габыата
заншалаа хүндэтгэйгөөр үргэлжэ-
лүүлэ.

Зүгээр гансахан Балтфлот бэ-
ш, мүн манай Хара далайн,
Хойто далайн ба бусад олон флот
ба флотилинууд болбол шунахай
фашистнуудай эхэ ба бага онго-
сонуудыс унахай оёорто шэнгээ-
жэ ба үнэнэн тобrog боложо
байна. Манай Хара далайн бое-
вой флот болбол Румынийн улан

сэрэгэй база — дайнай ябуулганууд
дай Германийн тулгуури болохо
Констанцие үй бута сохион
байха юм.

— Агууехэ Сталиной түлөө!
Эхэ оройнотгоо түлөө! — гэгээн
уриалдаар, Улаан Армийн ба Фло-
дой бөөцүүд болбол ямаршэ хэ-
сүү бэрхшээлүүдэ дабан, дай-
санинэ дарана. Энэ уриал болбол
манай улаанфлотуудай дай-
шадгы шахам тангариг болоод,
бүтэиленэ илалтада уриална.

«Хүсэн түгэс советскэ гүрэн
хадаа өөрынгөө интересүүдтэ
зохилдохо, манай агууехэ хэрэ-
гүүдтэ хүсэд тааралдаха далайн
ба океанска флоттой байха ёхо-
той» гэжэ нүхэр Молотов болбол
СССР-эй Верховно Советэй нэгэ-
дохн сессий дээрэ хэлэсэн байгаа.
Тиймэ хүсэнтүгэс флот байгуу-
лагдаа. Манай судно-байгуулгын
ажайлзбэри болбол алибүхы
классуудай боевой корабльнуудыс
бүтэжэ, Улан-Сэрэгэй Флотыс
шэнэ крейсэрнуудээр, линкорнуу-
даар, миноносцуудуудай, улаан доо-
гуур ябадаг онгосонуудуудай,
тральцигуудуудай, торпеднэ катер-
нуудуудай хүсэд хангана. Тэдэ
олон хүртэй ба хүсэтэй корабль-
нууд болбол СССР-эй далайн
хилануудыс дайсанай довтолгооно
шадмараар хамгаалан, бузар бу-
лай фашистнуудыс тэнэ биса со-
хижэ, вагаһанай хүнхэн болгожо
ба болгохысэ байна.

СССР-эй Улан-Сэрэгэй Флот
эрхим классай боевой корабль-
нуудууд, буу зэбсэгээр хүсэд хан-
галдан байхатайнь хамта, мүн
тэрэнэй бөөцүүд-баатарлиг далай-
шад ургалан байна. Улаан
Тугта Балтийн ба Хойто далайн
сэрэгэй флотууд болбол Улаан
Армитаа хамта нөөдндо финскэ
саглангвардэйшануудыс үй бута
сохижэ, алдар солд олоһоной да-
шарамда баатарлиг далайшад
болбол Советскэ правительствын
дээдэ шагнал абаһан байха юм.
Советскэ Союзай геройнуудай бү-
лэ дотор багтахан 24 далайшадай
үсүүсөн алтан олон шэмэглэнэ,
хоёр мянга гаран далайшад
орденоор ба медалуудай шагнагдан-
хай.

Наянхан, Улан-Сэрэгэй Флотой
эрхим бөөцүүд, командирнууд ба
летчигууд болбол немецкэ фа-
шистнууд — харшантай тэмсэлдэ
шэн зориг ба баатаршалга гарга-
һанайгаа түлөө правительствын
дээдэ шагнал абаһан байна.
Тийхэдэ манай илалдашагүй Улан-
Сэрэгэй Флотой авиациин омг
соколнууд-летчигууд Алексей Ам-
тосенко ба Петр Брынько гэгшэд
тэ Советскэ Союзай геройн нэрэ-
зэртэ олгогдобо.

Энэ хадаа манай хүсэнтүгэс
флотой героическа илалтануудыс
гэршэлэ. Ород арадай флот бол-
бол хариин хархис дайсантай
тулалдаанда нэгэнтэ бэшэ илалтан
баатарлиг түүхэтэй байхынь
бидэ мэдэхэбди. Тэрэ героическа
заншалаа баримталан, Эсэгэ оро-
ноо хамгаалгын агууехэ дайнда
фашистскэ сүүбэн шонсонуудыс
биса тэнэ сохижэ, манай совет-
скэ Улан-Сэрэгэй Флот шэнэ
алдар солд олохонь лабтай!

МАНАЙ ГЕРОИЧЕСКА УЛААН АРМИЕ, МАНАЙ АЛДАРТА УЛААН ФЛОДЫЕ ДЭМЖЭЛГЭДЭ МАНАЙ БҮХЫ ХҮСЫЕ ЗОРЮУЛАЯ!

(И. В. Сталин).

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОНОО

(Июлинь 22-ой үглөөнэй мэдээсэл)

Июлинь 21-эй хүнийн торшодо
Псковско, Полоцко-невельскэ, См-
ленскэ ба Новоград-Вольнска зү-
лүүдтэ үсэд шанга байлдаанууд
ябуулагдаа.

Фронтын ондоо зүгүүдтэ ба
участогүүд дээрэ дайшалхыс эхэ
ябуулганууд болоогүй.

Манай авиаци дайсанай мото-
мехчастынуудыс үгы хэсэ ябуула-
нуудыс хэлэн байна.

Уридшалан баримтаар, июлинь
21-эй торшо соо манай авиаци
агаарай байлдаануудта дайсанай
32 самолетыс бута сохин уна-
гааба. Манай авиаци 8 самолэ-
туудаа гээгэе.

Н. юнотар шадарай байлдаа-
нуудай үдэ дайсанһаа сөбэрлэгдэ-
һэн территория дээрэ танкда эсэр-
гүү буунуудта ба мүн бусад түхэ-
лэй буунуудта түмэр тэнжээр ба-
рижа үйлэн немецкэ солдатыс ма-
лай частыс олоһон байгаа. Мүн тэ-
ршэлэн, Верне шадар танкда
эсэргүү бууда хүсүүтээрнэ оонор-
ложо унаһан немецкэ солдат олдо-
һон байна. Н. райондо манай
частынууд 10 фашистскэ танкнуу-
дыс бута сохёо. Дайсанай нэгэ ма-
шинын жоолоогшо буудалдаанай
үдэ танк сооһоо хүржэ гараха
нэгэ оролдоо, гэгэньшэ, тэрэ хадаа
зүүри дээрэ хүлэгдэһэн байжа
танк сооһоо гаража шадлагүй
байна.

Ехэ буугай расхет нүхэд Нур-
манов ба Атаймонов гэгшэд хэдэн
часай торшо соо Л. пунктда дай-
санай танкнуудай довтолгыс гө-
дэртэ сохижэ байгаа. Дайсаанда
эсэргүү байлдаанда артиллерист-
нууд 10 фашистскэ машинануудыс
үй бута буудаа. Мүн тэршэлэн,
бусад эхэ буунуудай команданууд
ябуулгануудаа амжалтайгаар хэ-
һэн байна. Младша сержант
Кованевский гэгшэ немецкэ 6
хүндэ танкнуудыс ба эхэ буугай
командир Корухов гэгшэ 4 танк-
нуудыс бута буудлаа.

Н. юнотаргаа 3 километрын хэм-
жээд немецкэ парашютистууд-
дай десант буугаа. Танксоо подра-
дэланшн командир Лавченковшай
гэгшэ 3 танкнуудай экипажда фа-
шистнуудыс үй бута сохижэ гэгшэн
захиралта үгөө. Советскэ танк-
нуудай гэгшэн харагдалга хадаа
дайсанай зэргэдэ үймөө талтаба.
Танкистууд диверсантнуудай от-
рядыс гүйсэд үгы хэлэн байна.

Лейтенант Головиной батареи 2
дахин немецүүдэй хүрээлэгдээ
ороо, гэгэньшэ, советскэ артилле-
ристнууд дайсанһыс үй бута сохин
намагнаад байгаа. Дайсантай
байлдаанда нэгэ ротыс ба
минометно батареи үгы хэ-
һэн байна. Улаанармеец-на-
водчик Локтев гэгшэ дайсанай 3
танкнуудыс жапсаалһаа гаргаа.

Дайсанай хатуу буудалга дөр-
шэн зоригто пулеметчик Медведев
гэгшэ өөрынгөө пулемедыс дайса-
най частыс дүтэ байһан позицияда
гаргаа. Дотоолго орхыс нэгэжэ
ябаһан хэдэн арбаад сагаанфин-
нуудыс нүхэр Медведев мэргэн
буудалгаар үгы хэбэ. Байлдаан
дүүрээ. Нүхэр Медведев тагнуул-
да гаража ябаһан финскэ булэг
офицернуудыс ба солдадуудыс
ажалгаа. Шэн зоригто пулеметчик

гэгшын гал нэгэжэ 6 офицер
ба 9 солдадуудыс үгы хэлэн бай-
на.

Капитан Белогризовай коман-
диро ябаһан сэрэгтэй частини
улаанармеецнууд дайсанай ара
талада амжалтаар ябуулгануудыс
хэлэ. Июлинь 20-до тэдэнэр гер-
манска мотоэсмонныс үй бута сохёо.
Капитан Белогризов немецкэ сэрэ-
гүүдэй дахижа ябаһан харгынь
хэдэ хэдэн участогүүд дээрэ митэ
табиһан ба өөһөлөө харгын эгсэ
нугалаада отожо хууһан байгаа.
Июлинь 20-ой үглөөлүүр автоко-
лоннын урда ябаһан дайсанай 4
машинанууд миндэ дайралдажа
төхөрөө. Улаанармеецнууд снай-
пернууд машина жоолоогшоцыс
мэргэн галлаар буудан унагаһан
ба машинаныс моторнуудыс гэмтээ-
һэн байна. Оройдоо хүлэгдэггүй
сохилто боложо немецүүд нүрхэй
эсэргүүсэгтэ үзүүлжэ шадлагүй.
Энэ үймөө хэрэглэн, улаанармее-
цүүд харгын хажууда ерөжэ фа-
шистскэ автомашинануудыс ба
үймэжэ байһан солдадуудыс гарай
гранатаар шэдэ. Оройдоо үсөөхн
тооной автомашинанууд тэртэжэ
шадла. Байлдаанай тала дээрэ
300-һаа дээшэ алагдаһан герман-
ска солдадууд ба офицернууд,
жагсаалһаа гараһан 33 маши-
нанууд, 6 эхэ буунууд, 8 станково
ба 14 хүнхэн пулемедууд үлэһэн
байгаа.

Донецкэ, Кузнецкэ нүүрхэнэй
шахтанууд ба бусад бассейнуудта
гайхалтай патриотическа дэбжэлтэ
ургана. Горнягууд болбол, нэгэн
хүн мэтэ, түсэбөө үлүүлэн хэдэн
мянгаад тоон нүүрхэ ороондоо үгэ-
хыс эрмэлзэнэд. Шахтернуудай
назал бололыс Донецк-сантай
трестын навалотбойшинуудай №2
шахтын бригадир нүхэр Чуйко тон
байнаар хэлэбэ: «Хуушан нормо,
мүнөө манла тааранагүй». Нүхэр
Чуйкин бригада нормынгоо 250
процентөө хараалжа даабэри үгэ-
хыс эржэ тэрэнэ гүйсэдхэ-
лүүрэнэ. Сталиной нэрэмжэтэ
«Центральна — Ирмино» шахтын
«Никанор — Восток» участогай за-
бойшк нүхэр Сняговский болбол
дайнай болоһон үеын түсэб —
нүүрхэ малталгыс хоёр гүрбэ
дахин үлүү болгохо түсэб зохёобо.
Нүхэр (Сняговский) болбол үдэр
бүрхэ 65-72 тоон нүүрхэ малтажа,
нормоёо гүрбэ дүрбэ дахин дүүргэ-
нэ. Тэрэнэй участогай бүтээг 14
зайышинууд хоёр нормыс гүйсэдхэ-
нэ. Донбасда №17 — бис шахтада
«Хенернууд — навалотбойшинууд»
тай түрүүшын бригада эмхидхэг-
дээ. Шрабиновой бригадын 10 эхэ-
нэрнүүд 10-15 тоонно антрацит
ашаа. Энэ бригада хадаа нүхэр
Полина Танцуратай врубовой ма-
шинисттэй болоо. «За индуст-
риализацию» шахтын 3-дахн учас-
тогай коллектив болбол үдэр бү-
ри түсэбөө үлүүлэн 200 тонон-
һоо дээшэ нүүрхэ малтажа. Куз-
нецкэ бассейнай бүхы трестнууд
июль һара соо өөһөлтысөө түсэбнэ
үлүүлэн дүүргэнэд. Дайнай урда-
хи үеынхиноо нүүрхэ малталгыс
нимэд эхэ ургаа. Хэдэн мянгад
хүдэлмэришадэй гүрбэ-дүрбэн нор-
мо гүйсэдхэхэ ябадал юрын хэрэг
болонхой. «Кагановичголь» трес-
тын №2 шахтын зайбойшк Б-
рисов наяхан арбан гурбан харыг-
гаа программые дүүргэбэ.

Улаан Тугай орденуор шагнагдан Борис Петрович Ущев.

УЛААНФЛОТЕЦ БОРИС УЩЕВ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын
агууехэ дайнда хабаадагша,
улаанфлотец лейтенант Борис
Петрович Ущев агууехэ Ста-
линой гэгшэ хуушанай нонин но-
мернуудыс гүйсэдхэхэ харагша-
дыс баһал нонирхуулаа хэн.

Наянхан, Борисай эсэгэ
Петр Федорович манай редак-
цида уриалаар ерөжэ өөрын-
гөө хубүүнэй тухай хөөрөхэ
зүүрээ нигэжэ хэлэбэ:

«Миний хубүүн баһааа хой-
шо солбон шиираг юм хэн.
Тиймэл хадаа мүнөө эсэгэ
оронгоо хамгаалхын түлөө
эрэлхэгээр тэмсэжэ шунахай
фашистнуудыс газар дэлхэй
дээрэхэ сөбэрлэжэ ябана.

Би өөрынгөө хубүүгээр ган-
саараа омогорхоно бэшэб, ха-
рин бүхы советскэ арад омо-
горхоно! Би хубүүнтөөс хам-
та эхэ ороноо хамгаалхаар
бэлэн байна. Мүн миний
врач басаган фронт дээрэ
оножо шархатаһан бөөцүүдэс
аргалхаар бэлэн».

61 наһатай, инженер Петр
Федорович энэ нагын үгэ-
нууд хадаа советскэ арадууд-
дай эхэ орондоо, эсэгэ Ста-
линдаа хизаарлашагүйгөөр
инагладэгыс гэршэлнэ.

О. Гомбова.

Июлинь 21—22-ой үдэртэ немецкэ самоледууд Москвада довтолбо

Июлинь 21-дэ 22 час 10 мину-
тада 200-һаа үлүү немецкэ само-
ледууд Москвада нинтын довтолго
хэхыс нэдэбэ. Энэ довтолго бү-
тэггүй дээрэ тоологдохо байна.
Манай авиациин хаалтын отрядууд
немецкэ самолетуудай гол хүсэ-
нуудыс Москвада ойртуулбагүй. Хаалтын
отрядуудыс нэбтэрэн Москва тээ-
шэ дайсанг үсөөхэн хэдэ само-
лэдууд оробо. Город дотор бай-

рын гэрнүүдтэ хэдхэн гүймэр
болоо. Алагдаһан ба шархатаһан
хэдхэн хүнүүд биш. Сэрэгтэй
объектын нэгэлиньшэ гэмтээгдээ-
гүй.

Манай хүнийн авиациар ба
зенитнэ батареин буудалгаар, хү-
сэд бэшэ мэдэһэй ёһоор, 17
немецкэ самолет бута сохигдоо.
Агаарай трего табан час хахад
үргэлжэлбэ.

Июлинь 22-ой хүн немецкэ
150 шахуу самолёт Москвада
ниттээрэ довтолго хэхэ гэгшэн
нэдэжэ дабтаба. Энэ хоёрдохн
нэдэжэнь, урдынхидаа адл
урагшагүйгөөр дүүрээ. Манай
авиацида хаалтын отряд ба зе-
нитнэ артиллерийн буудалга ха-
лаа дайсанай гол хүсэнуудыс
Москвада табнагүй. Городто зарим
нэгэн самолэдын ороһон байна.
Байрын гэрнүүдтэ болоһон нэгэ

Түймэрөө 1 больница ба 1
поликлиникэ эхээр гэмтэһэн бай-
на. Хэдэн арбаад хүнүүд алуул-
һан ба шархатаһан байна. Сэрэ-
гтэй объектнуудай нэгэлиньшэ
гэмтээгүй. Манай хүнийн истре-
бительнууд ба зенитнэ артилле-
рийн буудалгаар 15 немецкэ са-
моледууд бута сохигдоһон байна.

ХРОНИКО

ССР Союзай Совнарком болбол
Хэлхээ Холбооной Арадай Комиссар
нүхэр И. Т. Пересыпкин

Оборонны Арадай комиссарай
оролгошо болгох томилбо. (ТАСС).

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У Н А З

99-дэхи стрелково дивизиие „Улаан Тугай“ орденоор шагнаха тухай

Германска фашизмтай тэмсэлэй фронт дээрэ ко-
мандованиин дайшалхы даабаринуудыс жэшээтэ най-
наар дүүргэһэнэй ба нихэтээс хамта баатаршалга ба
эрэлхэг ябадал харуулһанайнь түлөө 99-дэхи стрел-
ково дивизиие „Улаан Тугай“ орденуор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1941 оной июлинь 22.

ГЭСЭРЭЙ ЗҮРХӨӨР...

Армат хуушан Европоор хууд-
шын түймэр хүндэбэ.
Адага муухай һабаараар фаши-
стан манда дүтэбэ...
Сабшуу Улаан Одотондай дабхар
хүсөөр эцэлдэбэ.
Саяан уулым гранидһаа Гэсэр
дахин мундалбэ.
Шараблин гурбан хаашуудай
Шарай абаһан Гитлертэй
Эмэй хүшөөр болохообэ
Эрдэни зоригго хубиһэлбэ.
Арадай золот дайсан — «наци»
буриге хюнахаар
Абай-Гэсэрэй зүүрхөөр таг-
нариг ургэн бодогш.
Зургэан зуун жэлэйншэ гэсэршэ
тэмсэл дахихаар
Зургэас хүрээ һөлмээрээ сахил-

гаа зуран бодогш.
Сухалта Гал-Дүлэһнөө
Сусал бариха гараһан
Сүүбэн шунахай Гитлерей
Сэмгынь бижа сохины.
Байгал шэнги тунгалаг баян
Оромнай уриалбал,
Бэлыгэн хөөр моридтоо бэрхэ
түргөөр мордоосы.
Байдал зоолоо хамгаалха агуу
дайнда уриалбал,
Баатар Улаан Армитаа Гэсэрээ
дахан мордосы.
Хайр хара Лобсоголдойн
Хорон сооһоо туралһан
Хомхой дайша Гитлерыс
Хумхил тоолон болгоосы!
ЦЭДЭН ГАЛСАНЫ.

Хүсэн түгэс советскэ флот дайсание хүрдүүлэн дарана.

ДАЙНАЙ ЭПИЗОДУУД

Балтийн далайда болоһон байлдаан

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА БАЛТИЙ-СКА ФЛОТ, июлинь 15. (ТАСС-эй спецкорр). Сэрэгүүд, танкнууд ба элдэб янзын дайшалхы хэрэгсэлүүд тээн дайсанай ашаанай пароходуудай ехэ групп хойшоо давшан яаба. Миноносен, харуулай корабльнууд, торпеднэ катернуудай хүсэтэ отряд энэ каравание далай соо хамгаалан яаба. «Мессершмиттүүдэй» эскадрилли мүн энэ каравание хайлсан яаба. Советскэ миннууд-нээ замаа сээрлэхын тулада тральшигуудай группые түрүүлүүлэн табиба. Сэрэгэй бүхы энэ гайхалтай ехэ зэбсэгтэ хүсэн болбол ашаануудай пароходууд бууһан десантын шанга сохилто үгэхын тулада мэдэгдэнгүйгөөр нэбтэрэн орохо ёһотой байгаа.

Гэбшье, гитлеровцуудэй нанал бодол бүтэбэгүй. Далай дотор судануудай ехэ караванай бии болоһон тушаа мэдээ абаад советскэ командовани дайсание угталгын түсэбье тодорхойло.

Советскэ Союзай Герой Анатолий Крохалевай хүмүүжүүлһан ба тэрэнэй нүхэдүүд—далайн алдар солото летчиүүд эгээ түрүүн агаарта гараба. Тэднэр сэрэгэй ашаанай яһала олон пароходуудые шэнгээбэ. Наяхан, «Ягуар» типэй немецкэ миноносцые шэнгээгээ.

Фашистка караванда хэгдэһэн советскэ летчиүүдэй довтолго хадаа гэб гэнтын довтолго мүн хэн. Дайсанай ашаанай суданууд таран бутархые хэдбэд. Дайсанай корабльнууд дээрһээ, зенитчүүд, манай самолетуудые үсэд шангаар буудаба. «Мессершмиттүүд» крохалевацуудай машинуудтай байлдаанда ороо. Гэбшье, немецүүд мэргэн буудалгаар угтагдажа гэдэргэ бусаха баатай болобо. Манай бомбардировщикуудай бомбодолго эрхим мэргэн байгаа. Советскэ хүндэ бомбонуудаар хамха биса сохигдоһон ашаанай пароходууд далайн долгиной орёллоон соо орожо үгы болоһоно. Дайсанай зарим корабльнууд түүдэг мэтээр дүржэ эхилнэ.

Крохалевацуудые халахын түлөө манай бомбардировщикуудай үшөө хэдэн подразделени нийдэн ерөбэд. Тэднэй нэгэнь, сагаанфиннүүдтэй болоһон дайнда хабаадаһан, дүй дүршэлтэй летчик нүхэр Еременко ударидаһан яаба.

Манай авиациин, дайсанай судануудай каравание бомбодоһоной һүүлээр хүндэ хүшэр тэһэрэлтэнүүд агаарые доһолууна. Энэ ха-

даа холо буудадаг манай эрьсын хамгаалгын артиллери буудажэ эхилээ. Нэгэн хамта советскэ миноносцуудай отряд байлдаанда оробо.

Тиихэдэ фашистнууд тоогоороо үлүү байһанаа ашаглахые нэдэжэ, өөрынгөө миноносцуудаар манай корабльнуудые довтолжо эхилээ. Немецкэ харуулууд хаалтын зенитнэ буудалга эхилбэ. Тэрэнтэй хамта манай корабльнуудые томо буугаар буудажэ эхилһэн байгаа.

Дайсанай торпеднэ катернууд мүн довтолжо оробод.

Гэбшье, советскэ морягууд богонихон дистанциин байлдаанһаа арсабаг. Командирнууд нүхэд Васильевай, Писменогой, Самсугай ба бусдай тон мэргэн, хатуу шанга буудалга дайсаанда нилээд ехэ гээлтэ ушаруулба. Манай артиллеристиүүд хүсөөрөө үлүү дайсанай үсэд шанга артиллерийскэ буудалга ябуулха зуураа, мүн дайсанай торпеднэ довтолго ба авиациин довтолгые гэдэргэ сохил байгаа.

Сэрэгүүд ба элдэб хэрэгсэлээр дүүрэн тэгдэһэн ашаанай пароходууд хойно хойноһоо уһанай өөрто ошобо. Дайсанай дүржэ байһан корабльнуудай утаан тэггэри газарые бүрхөөнэ.

Караванай ашаанай суданууд ииншэ тиишээ бутаралдаж, советскэ морягуудай бэлдэһэн миннэ полидо заабол орожо минэ мургэжэ шэхэ дүлгүрмээр тэһэрнэ.

Немецкэ 2 миноносцууд хойно хойноһоо һубаралдажа уһанай өөрто оробод. Гурбадахын—дүржэбэ халаа.

Манай летчиүүд айһан фотографи болбол дүржэ байһан ашаанай 13 пароход ба дүлээр тойрогдоһон нэгэ миноносцые тэмдэглэн абаба. Уһан далайн угаа ехэ талмай немецүүдтэй корабльнуудай хандархай зүйлүүдээр бүрхөөгдэшэбэ. Танкнуудые ашаан далайн ехэ барж шэнгээбэ, тэрэһнээ гадна, ашаанай 13 пароход шэнгээ.

Дайсанай томо хүснүүдтэй болоһон хатуу шанга байлдаан хадаа советскэ уһан-сэрэгтэй хүснүүдтэй эрхим һайниһын, СССР-эй уһан-сэрэгтэй флотой хүнүүдтэй баатаршалга ба шэн зоригтоён харуулба. Мүү мэхэтэ дайсаанда нилээд хүндэ гээлтэ ушаруулдаа. Дайнай энэ ябуулгаһаа манай Балтийска Флот гээлтэгүйгөөр гарба.

Ухэлөө бэдэрһэн фашист,
Ухөөриини нүхэн бэлдэгдээл,
Ухэл наһан хоёрини
Удэрөө хүлээн хатарнал...

Дайсанай бүхы довтолгонууды катерай экипаж гэдэргэнь сохёо

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА ФЛОТ, июлинь 19. (ТАСС). Миноносцууд дайсанай позиции буудажэ дүүргэбэ. Корабльнууд гэдэргэ бусахые түхөөржэ байбад. Гэбшье, холо дээрэ дайсанай самолёт харагдаа. Тэрэ хадаа ехэ авиациин ударидаһан яаба.

Хэдэн минутын һүүлээр моторнуудай нэрмэ аяанһаа хий агаар хуяһинэ. Советскэ уһан-сэрэгтэй корабльнуудта бомбардировочно ба штурмовой авиациин самолетууд довтолбо.

Бомбардировщикууд хоёр отряд боложо хубаагдаа. Нэгэ отрядын миноносцуудта, нүгөөднэй ойрохон байһан катерые шөглөн довтолбо.

Корабльнууд дайсание зенитнэ артиллерийн талаар угтаба. Байлдаан болбол хатуу ба үсэл шанга байгаа. Фашистка авиациин нэгэ бомбардировщиго гээһнэй ба бооприпасуудаа сүмсөөн дууһаһанай һүүлээр лэ байлдаан дүүрбэ.

Добтологн гэдэргэ сохигдоо. Миноносцууд баруун зүг шэглэн ошобо, катер хадаа шэнэ дайшалхы зорилго гүйсэхэһын түлөө Н. бухтада ошобо.

Катер эрьбэ хүржэ яаба. Иалуба дээрһээ дайсанай сэрэгүүдтэй байһан линие илгаруулжа болохоор болоһон байгаа. Дайсание буудан эхилбэ. Мэргэн буудалгаар тэрэнэй буудалгын тоцко бута сохигдоо. Даалгабарил дүүргэ. Гэбшье, далайе бүрхөөһөн үүлэһэй саанаһаа һураг олон бомбардировщикууд катерта довтолго хэбэ. Моторнуудай нэрмэ аяагаар, унажа яаһан бомбонуудай шуугааар, пулемёттой таршаганаагаар агаар дахин дорьбодо...

Бомбардировщикууд 800 метр-һээ доошо боложо, самолёт бүхэнһөө таба табан бомбо хаяжа катерта довтолго хэбэ. Дахин дээрһээ гарахадаа пулеметууд ба автоматическа пушканыулаараа буудаа. Далай болбол катерые тойрон шуужа, хоһотэжэ, ехэ хүсэтэйгөөр долгило байба. Кораблие гээтэ дэвшэн хална, тэрэ дары доошон шэдэнэ. Гэбшье, бүхы бомбонууд, бүхы тобошо снарядууд катерые тудалгагүй.

Шуурга һалхинда дадаһан шэн зоригто советскэ морягууд баатарлигаар ба мэгдүүгүйгөөр тэнсүү бэшэ байлдаа үргэлжэлбэ. Катерай рулевой Векшин агаарай довтолгын эхилхэбэ хойшо бомбо хаялгынь тон бэрхээр тодожо, бомбо хаялгын үедэ руляа мушхажэ түргэн ябадалтай кате-

рай шэглүүлбэриэ хэлгэбэ. Векшиние хёрхоор хаража байһан командир хадаа мотористнуудта захиралта үгэнэ. Нүхэр Степановай толгойһон вахтын моторнууд корабль ябуулгын эрхим шаһар харуулжа бүхы хүсөөрөө хүдэлмэрилнэ.

Томо бууһуудһаа үхэл асаралша металлээр буудажэ, дайсание сохин, командорнууд вахтада байба. Дайсанай пулемёттой буудалгаар боцман Сафроновой зенитнэ пулемёт гэмтээгдэһэн байгаа. Сафронов бушуу түргэнээр буугаа заһаба. Фашистка довтолгоһон советскэ кораблицэ шэнгээхэ гэжэ шэнэ хүсэ гаргаба.

Суднала эрьбэ гэрлэн хаяхаар экипажыннай баахха гэжэ гэдэнэр хэдбэ. Тээд, дайсанай энэһые һаналын бүтэбэгүй.

Тиихэдэ нэгэ бомбардировщи-гын катерай урла хүшүүе сохихо гэжэ шилдэбэ. Дээрһээ бууһан дайсанай самолёттой шөглэһэһын тон мэргэн ба хурдан байгаа. Катер ба дайсанай самолёттой хоорондо хэдхэн метр үлөө. Гэбшье, иймэһы сагта экипажай нэн зоригтын бууралбагүй. Боцман Сафронов мэргэн буудалгаар дайсанай бомбардировщигы тудан халгаба. Гал дүлдэ абаһан тэрэ агаарай дээрмэһэн далай хулар шууд шуумайн орожо шэнгээбэ.

Дайсанай бомбын, тобо ба снарядуудай залас хоёрдохо дууһаба. Самолетуудын эшүүритэ муухайгаар байлдаанайгаа газарые орхибо. Гэбшье, хэдхэн минута болоод агаарта бомбардировщикуудай ехэхэн булэг харагдаба. Советскэ кораблице яаһы шэнгээхые дайсан шилдэһэн байба ха.

Шэнэ байлдаан улам хатуу шанга байгаа. Нэгэ бомбо форштенил хажууда унаба. Тээд, мэргэн командор үшөө нэгэ бомбардировщигы далайн өөрто оруулба. Фашистка машинануудһаа аадар шэнгээр таһалдаагүй буудлаа. Кормын хажууда тэһэрһэн бомбоһоо хөөрөн нюртатаһан ехэ гэгшын долгион соо арай шэнгэн алаба.

Моторно таһагта уһан нэбтэрэ. Рулевой управлени гэмтээгдэ. Гэбшье, улаан морягууд бахтада эрхим һайнаар лэ байһаар. Катерые тулаха гэжэ дайсан 200-гад бомбо хаяба. Тэднэй нэгэһиниһые тудалгагүй.

Байлдаанай дүүрһэнэй һүүлээр катер болбол советскэ портод бүтэн түгэс ерөбэ.

Советскэ подводнигуудай эрэлхэг зориг

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА ФЛОТ, июлинь 19. (ТАСС). Уһан доогуур ябадаг онгосомнай дайсанай :рельсэ өөрынгөө базада бусажа яаба. Гүйхэн уһаар ерэхэ байба. Тээд холоһоо шуумайн ерөһэн фашистка бомбардировщикуудай зыно үзэгдэбэ. Тэднэр уһан доогуур ябадаг онгосомнай ажгаламсаара байлдаанай гүримда орожо, бомбодожо заһалба. Гансал түргэн ба онһон маневр хэжэ, онгосые үхэлһөөн абаржа болохо байба. Түрүүшын бомбонууд дайралгүй алад салгуур унабад. Тээд фашистка самолетууд дахин довтолон оробо. Онгосомнай маневр хэжэ, мүн баһа бомбонуудын тудалгагүй. Подводнигууд дайсанай машинанууд тээш, артиллерийскэ ба пулемётно буудалга нээбэ.

Талаан буруутаһан фашистнууд уур сүхал болобо ха. Тэднэр буудалгын хараа гаргалшые эдэхын тула онгосын үндэрхэһые буудажэ заһалба. Личнэ составимнай зарьматини шархатаһан байба. Харин улаанфлотецууд — зенитчиүүд дайсануудта доро ерөхын ба хараа эдгүүгын арга онгуулангүй буудажэ үргэлжэлһөөр байба. Гар ба нюрта уруугаа шархатаһан командир Ермаков самолетууд тээшэ буудажэ үргэлжэлһөөр байгаа. Хоёрлохи статятай старшина Новиков пулемёттой дэргэдэ шархатаһан улаанфлотец Картушевые халаба.

Богонихон энэ байлдаан 20 минута тухай үргэлжэлбэ. Энэ үе соо онгосе гүйхэн уһанһаа гаржа, шуугажа заһалба. Дайсанай самолетууд бомбонууды хаяжа үргэлжэлһөөр байба. Тээд тэднэй түрүүшынгээ янзаар хараагайгаа хажуу талаар унаба.

Уһан доогуур ябадаг корабль өөрынгөө база тээшэ ошхохо замые үргэлжэлбэ. Сутка болоод онгосые дайсан дахин таһаба.

Тиихэдэ, дахин дайралдаад, бомбардировщикуудай ба торпеднэ катернуудай нэгэ дорын довтолго хэбэ. Гүнзгын бомбонуудай тэһэрлэгнүүдһээ боложо корпусынь дололбо, тээд тэдэ мин лэ жэжэ эдэрлэгнүүдые ушаруулжа, улаанфлотецууд тэдэһые ябууд заһаба ха. Үндэр ехэ героизмые 3-дахы рангын капитан В. Ф. Кульбакин харуулба. Хүлдөөр шархатаһан байбашье, тэрэ хадаа онгосын гүнзгэдэ ороторнэ постоо орхибогүй. Нүхэр Кульбакина удамшэгүй түрүүшын туһаламжа үзүүлгдэһэн байжа, дахин боевой вахтада бусан ерөбэ. Гансал хэдэн үдэр үнэрһын хойно, уһан доогуур ябадаг онгосын өөрынгөө базада ерэхэтэнь, нүхэр Кульбакинине госпитальдо элгээбэ.

Угай донецкэ шахтер, Фрунзын нэрэмжэтэ дэд сэрэгтэй далайн училищын хүдэлмэрилгэһэ, нүхэр Кульбакин германска фашисттай тэмсэһэн фронт эрэ командованиин боевой даалгариэ жэшээтээр дүүргэһэнэй ба тиихэлэ баатарлиг ба эрэлхэг ябадал харууһанай түлөө Улаан тугай орденээр шагнагдаба. Улаантугта Балтийска Флотой Сэрэгтэй Совет герой подводнигы нэрһын бэшэгдэһэн чысыгаар шагнаба.

ТАСС-эй корреспондент болбол мүнөө Н-скэ госпитальдо арзалалгада байһан нүхэр Кульбакинтай хөөрөлдэбэ.

— Правительствын дээдэ нагара хадаа саашадаа дайсалтай хайрагагүйгөөр тэмсэхын түлөө шамда шэлэ эдир хүсэ нэмэһэ. Миний эгэһэн шуналтай хүсэлэн хадаа уһан доогуур ябадаг онгосомнай борт дээрхи эрэлхэг подводнигуудай гайхамшаг һайхан коллективтэ түргөөр лэ бусаха ябадал байна.

Дайлалдажа байгаа Уһан-Сэрэгтэй Флот. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уһан доогуур ябадаг фашистка онгосые шэнгээһэн Н-скэ миноносен. А. Дудченковай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Дайлалдажа байгаа Улаан Арх. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нэгэ танкын комсомольско экипаж, зүүн гарһаа: буудагша В. Н. Королев, кеханик-жолоошон В. М. Леонов ба командир С. Е. Обухов. В. Ивановой фото. (ТАСС-эй фотохронико).

ВОЖДИН УРЯАЛ

Мурманскаа Мүнхэ саһата Памир Ала-тау хүрэтэр, Сөлгөөн Дунайһаа Сөгөөн номин Номгон далай хүрэтэр: Арад бүгдэ Агуу ехэ үргөн совет орондом Ашата багша Сталинайгаа арюун үгэ — уряал соносбол!	— Дайсанаа Дууһан даран үй бута- сохихоо Бүхы арадай Баран хүсы бата бүхэ зангида! — Урагшаа, Урагшаа, нүхэд, манай илалтын түлөө! — Энэ уряалы Эрэгтэй, эмэгтэй хүшэн залуугай илгаагүй	Хамаг арад Халуун зүрхэндөө хатуу шэнгээн хүлээбэл, Хүхэ далайн Хүсэтэ долгиңдол Хумиран эбхэрэн мушхаржа, Эхэ ором Эрид бодобол, үсэд дайсанаа этэрэл хаяхаа. Тыл, фронт — Тэгшэ нэгэдэн шудхамал булад нюдгаргада!	Хорото могойн Хорон тархине таһа биса дарахал, Манай орон, Манай арады эзэрхэн добтолон эзэлжэ, Хуушан хуули, Хара хөөмөгшэ, үлсэхэлэн, зоболон асархаа Хүсөө һанаа гү, Харшан бэрид газарай гутамшаг Гитлер.	Угы, үгы даа! Үбшгэһэн һанагшаар болохогүй, хоһон хэрэг! Маанадта Могило-хүүр хэн малтан бэлэдхэбэ, Тэрэ өөрөө Тэрэ нүхэн соогоо унажа үхэхэл эрхэбэшэ! Сталинайгаа Арюун уряалда эрхим манай харюу—	Олон миллиной Ополчени эмхидхэн жагсаеы һүртэй; Буу зэбсэгэ Барин бодосы бузар дайсанай урдаһаа, Хяара сохинеы Хиярһэн нохой фашис бандит тонуулшады! Д. Дамдинов.
---	---	---	--	---	---

Гадаадын корреспондентуудай ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ

Июлийн 21-дэ болоһон гадаадын корреспондентуудай ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ Советскэ Информбюрогой начальнигай орологшо нүхэр С. А. Лозовский нигэжэ мэдэсэбэ:

Немецүүд болбол «Чикаго трибюней» корреспондентээр ба һүүжэрнь өөрынөө радиогоор оролдуудай туйлай ехэ хүнүүдэй резерв ба буу зэмсэгэй залас барагдаа гэжэ бүхы дэлхэйдэ сонсохобо. Иимэ баримтын таллаангүй тэнгэр эрьюу байһаниие ойлгохо ябадалда сэрэгтэй охажан мэргэжэл хэрэггүй. Үүнөөдөө, алишье ороной хүнүүдэй резерв болбол наһа гүйсэһэн, байлдаха шадалтай арад зоний эршүүлэй элчигүй хэдэн процент болодог. СССР-эй арад зон болбол Германия хинхнаа гурба дахин үзүү гэжэ мэдэжэ. Хэрбөө СССР-эй хүнүүдэй резервын барагдаа гэбэл, Германияда шашаг гэрлэн Гёббельсчээ гадна, хэды бөөцүүд үлөө гээшэб? Нүгөө талаһаань, Улаан Армиин гол хүсэнуудэй бүтэ сохигдоод, авиаци, танк ба артиллерийн усадхагдаһан байгаа хаань, Гитлерэй тогтоһон болзорт Москва, Ленинград ба Киевтэ германска сэрэгүүдэй орохынь юун баагуулба гэшэб? Гэхэ зуура энээндэ, германска 18-дах танкова дивизийн лачальник генерал-майор Нерингын захиралта харюу үгэнэ. Энэ захиралта соогоо генерал Неринг нигэжэ бэшлэ:

«Саашада тодорхойлогүйгөөр үлдэб хэрэгсэлэй, буу зэбсэгэй ба машинтануудай гээлтэ эли байһан туйлай ехэ байха юм. теэд, амжалтатайгаар урагшаа дайнаһань эзэлэгдһэн трофей-нууд тус гээлтөөн жэшээгүй ехэ байна. Энэ байдал гү, али энээнэ үргэлжэлэлтэ гээшэ тэсэһэгүй, тэрэгүй һаа, бидөөр өөнх-дүмгэр үхэл хүрэтэр ошохобли».

Баримтануудай хэлэн нимэл байна, теэд англичанинуудай хэлэдгээр, баримтанууд болбол үсэд байдаг юм.

Июлийн 22-һоо эхилэн, германска радио болбол СССР-тэ эсэргүү байлахы ханаһан мэтээр бүхы оронуудһаа һайндурараа ерэгшэдэй туйлай ехэ «урасхал» тухай үдэр бүри мэдэсэбэ. Гэбэшье, мүнөө болотор немецүүд хадаа эдэ «һайндурашуулай» тоо-

гой баримтыг мэдэсэбэ. Испан-цууд «сөнхир дивизи» эмхидхэжэ юм гэдэг. Энэ хадаа нарын тухай асуудал бэшэ, харин энэ үнэхөөрөө дивизи юм гү гэдэн уххатай. Энээн тушаа шалит дологотир немецүүд үсэд дуугай байһад, һүүжэрнь немецүүд ба тэрэнэй французска дуурагшад болбол Франциһаа «һайн дуурашуулай» ерэхэ байна гэжэ мэдэсэбэ. Гэбэшье, тоонуудай талаар юмшье болоогүй. Гестапогой агент-реферат Дорно ба тэрэнине аргамжаар татагшад болбол Гитлерэй түлөө толгойгоо үгэншэ французска шал тэнгүүдэй тоо туйлай ехэ нюусадэ байлгана. Эдэ «һайндурашуулай» нэгэ гарайһаа ба ехэдөө һаа хоёр гарайһаа хурагаар тооложо болохо дээрһэнэ тэднээр дуугай байһад. Нүүжэрнь немецүүд хадаа Даниһаа ба Норвегийн «һайндурашуулай» ерэхэ ябанад гэжэ мэдэсэбэ. Тэрэһнээ гадна, Фельдфебель Квислингын ударидалга доро гестапогой ондоогоор хубсалһан агентнууд ерэхэ юм ха. Гэбэшье, статистикаһаа немецүүдэй бөө бараа хаань, финнууд болбол өөнхдүнгөө резервын хүгжэлтэ ургалтыг нүхэа дурагүй юм. Швещинһаа ба Финляндияһаа 38 «һайндурашуулай» өрөнһини бидээр мүнөөдэр финскэ радиогоор дуулабаһи.

Энэ баримтануудһаа СССР-тэ эсэргүү бүхы Европын «крестово поход» болбол энээд хүртэхөөр хайратай факс болохо гэжэ мэдэгдэнэ. Мүнгэнэй түлөө, хүнэй юмшье дээрмэдэхье урдаа харабал, хэндэнь эсэргүү байлдаха сураа нюсэгэн, худалдаанай ландшафтнуудыг, хэдхэн мародернуудыг Гитлер өөрынгөө тала тээшэ татажа шадана.

Гэбэшье, энэ крестово поход юушэн гээшэб. Европа юушэн боложо оролсоноб.

Германи, Румыни, Италиһаа абтаһан хэдэн мэдэсэлнүүд хадаа союзнигууд гэжэ нэрлэгдэдэгүүдэй хоорондох туйлай хатуу байдал тухай гэршэлнэ. Алишье һаань немецкэ лейтенантын үгэ доро байһан генерал Антонеску болбол немецүүдэй байһан ресторанда тэрэнэй солдадууд ба но-

хойнуудай орожо юундэ болодоггүйн ойродошье тайлбарлажа шаданагүй. Немецкэ эсэмдэгшэдэй венгернууд ба румынуудыг хоюу лайень гэмжэлээгүй байгаа хаань тэднээр хэзээ үннэй напшалдаһай байха байгаа. Италиһаа армидууд болбол тэднине боготолшолһон эдэ «нүхэдүүдхэ» халахы хүсэһэн, немецүүдэй бута сохигдохо сагыг хүлээн ядана. Тэрэ зуура өөрынгөө оронине немецүүдэ худалдаһан Муссолини болбол үүшэтэ дээрэ Гитлерэй ордондо ахалагша зарса байбашье, адли эрхэтэ союзник байһан мэтээр аашалда.

Немецкэ армидэ найдаһан финнууд болбол өөнхдүнгөө шуһаар эдэ найдаһуудайһаа түлөө тэдэндэ харюулаха боложо байһанаа харана. Адуури тээшэ түүгдэ байгаа мал мэтэ болоһон словагууд тухай юу хэлэхэб даа. СССР-тэ эсэргүү дайн эхилхээр минил гансахан һара үнгэрөө, теэд германска каулици алишье талаһаань бисарья, тэрэ үсэдэ демократическа гүрэнүүдтэ нэгдэмэл фронт улам бүри бөхжэжэ ба хүгжэжэ байна.

Москвада г. Гавриловичын ерэнхэй тухай «Интеркоминтентальньюс» американска телеграфна агентствын корреспондент г.жа Россой асуудалда харюусахадэ, нүхэр Лозовский нигэжэ хэлэбэ:

«СССР-дахы Югославийн саглаһагүй посланник ба бүрин эрхэтэ министр г. Гавриловичын Москвада ерэлгэ болбол СССР Югослави хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаа гүйсэдөөрөө шөнөдхөн баталагдаһан улха шарттай юм».

АНГЛИЙН АВИАЦИЙН ЯБУУЛГАНУУД

ЛОНДОН, июлийн 18. (ТАСС). Июлийн 18-най урда һуни английн самолетууд Кельнэдэхи ба Рейскэ областийн бусад районнуудыг ажалуулаһан объектнуудыг бомбодоо гэжэ Рейтер агентствэ мэдэсэбэ. Агаарай байдалай муу байһанһаа харагдаа муурай байһанһаа муртын, олош тоолой бомбонууд зорюулагдаһан газартаа унаһан байгаа. Бомбын хаягдаһан объектнуудтэ гал түймэр гараа, Сеп-Назэр дээрэ нийдэлтэ хэхэ, үлэ суданууд бомбодогдоо: нэгэ пароходыг бомб сэхэ тулаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Тэрэһнээ гадна, тагнуулай нийдэлтын үлэ английн истребительнууд, немецүүдэй ээлһэн территория дээрэ байһан дайсапай аэродромууд довтолгодо оруулагдаа. Энэ абуулагуудта, английн нэгэ самолет өөрынгөө баадаа бусаагүй.

марка сөнтэй байһан тоһон, олохын аргачуй шахуу муртөө киллограммай 120 марка хүрбэ; гадна мяхан киллограммай 15 марка байдалай орондо 80-90 маркаар худалдагдана г. м., олохобэ шууха болһон заганада иматга хэхэ үндэр сан тогтоогдоо.

Еханхи арад зон ниймэ үндэр сэтгээр эдэ хоолой зүйл худалдан абаха шадалгүй байһаниинь мэдэжэ. Нүүлэй үлэ картофель ойродошье наймаанда гаранагүй. Эдэхэһаа наһаһандай гэмтэй дээрэ тоологдоһон үлэсхэлэн хүнүүдэ полициян арестовалдаг ушарнуушье үсөөн бэшэ үзэгдэдэг.

Сэхэнь ба косвенношье янза бүрийн налогууд эхээр ургаба, тэднэй бүхы хүшэр хундын алжалһан зон амасанад. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй февральһаа эд бараанай эрхсэһэ түлэгдэхэ тухай налог тухай закон хүсэдөө ороо, энэнь эд бараанай сэнгыг 10 проц. дээшнэ болгоо.

Хүдэлмэришэдэй бүлэнэр үлэднэ, хүдэлмэрийн хуулан хадаа товшнэ һаа шукала гаргашануудтань хүрэнгүй гэжэ «Палка Туслайн» гэдэг бөө худалдаһан социал-демократическа профсоюзна биригүяһан газетшье мэдэрбэ баатай болобо. «Энэ дутамаг байдал болбол тоологшуй олон хард хүдэлмэришэдэй бүлэнэр дунда дутуу садаха, үнэхөөр үлэсхэлэн байха ябадалы дүүрэн болгоно» гэжэ тус газетэ бэшлэ.

Финляндска зонхилгошодой нюу

Рузвельтын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, июлийн 19. (ТАСС). Исланди тээшэ ошохо дайлан замыг нээмээр байлаһын тулада, сэрэгтэй флотуудай ямарууд абуулануудыг зойжа байһан тухайда хэбэлнүүдэй түлөөлгөшэдэй асуудалда Рузвельт хадаа ямар нэһэн тодорхойлоло мэдэсэхэеэ арасба. Конгресстэ хөһөн өөрынгөө һүүлшын послани соо Исландитай хамта зам харилсаа хамгаалха гэдэн правительствоһын һангал ботомжо тухай эли тодор зааһанаа мэдүүлбэ. США. — Рузвельт мэдүүлбэ, — дайлан зам харилсаануудыг гансаһаа довтолгоо бэшэ, харин, довтолгоын заналтаһаа хамгаалха хүсэдлэгтэй. Довтолгоын заналтын юугээр заналда байһаниие сэхээр тодорхойлоха аргагүй.

Саашань, США болбол Бразилида аэродромуудай барилгада туһаламжа үзүүлжэ байна, энэнь сэрүүн подшарийн хамгаалха программ зарим хубинь болохо гэжэ Рузвельт мэдэрбэ. Мүн тиймэ баснууд буса буса Латин-американска ороннуудар барилдажа байда гү гэдэн асуудалыг хэлсэхэеэ Рузвельт арасба ха. Оборонно хэмжэбүүлганууд хадаа стратегическэ пунктнуудта тарвагдалаг, энэһини Латинска Америкэдэ барилдаһан агаарай хэдэ хэдэн барилта байгуулануудар гэршэлгэднэ гэжэ Рузвельт нэмбэ. Рузвельт болбол унадахи нийдэлтэ конгресстэ посланиитайгаар хандаха, тэрэн соогоо сэрэгтэй уялга тухай хуулийн үлэнхөөр сэрэгтэ таталдагшад, нэгэ жэл соо алба хэхэ ябадалынь болоуушье дурадхаха байһанаа мэдүүлбэ.

Иимэ хэмжэһэнүүд, — Рузвельт зааба, — аринуудай һуламдалыг эртөнхөө болоуушын тулада шу-хала байха.

ЗҮҮН АФРИКАДА ИТАЛЬЯНСКА АРМИЙН АЙ БУТА СОХИГДОХОН ТУХАЙ МЭДЭЭН

ЛОНДОН, июлийн 19. (ТАСС). Английска информация министрствын мэдэсэһэнэй ёһоор, Зүүн Африкада итальянцуудтэ эсэргүү кампани бодото дээрэ дүүрбэ. Мүнөө энэ кампани тухай зарма нэгэ тодорхойлоло хэхэ болохо. Италийн дайнда орохо үлэ Зүүн Африкада Италийн 325 мянган солдадууд тоологдожо байһан ба энэ тоогой 125 мянганиинь итальянцууд ба 200 мянганиинь колоннальн сэрэгүүд байһан юм. 125 мянган итальянцуудһаа 100 мянган хүнийнь плендэ абтаһан ба 19 мянган хүнийнь алууһан байна. 200 мянган хүнөө бүридхэн итальянска колоннальн армийн 60 мянган хүнийнь англичанинуудай галта плендэ абтаһан, үлдэгшэ сэрэгүүдэй зарыманиинь армийһаа зугдан тэргэдхэн ба зарыманиинь абиссинскэ партизануудай тала да ороһон байна.

Зүүн Африкадахи дйнай абуулануудай үлэ англичанинууд 800 ехэ буулануудыг, хэдэ мянган пулемедуудыг, 150 танкчуудыг, ашаанай хэдэн мянган машина-нуудыг эзэлэн абтаһан байна.

Гэбэшье, уданшугуй тон хара-тайгаар мэхэлэгдэһэнэ карелнууд мэдэрбэ. Переселенцуудай «саг нары һүүрижаха тухай закон» болбол «һурижагыг гэдэргэ татаһан» закон болон хуылба. 1941 оной февраль хүрэнгэ энэ «закон» ёһоор мийл... газарай шэлэ 658 участкауд гаргалжа үлгэһан байгаа. «Переселенцууд шорото занандаа хамгадба. Нүүлэ дээрһэ тэднэй ажа байдалынь улашын бүришье һаа доротоо. Найдаралтын аюулаһаа аршалха хэрэгтэй» гэжэ сеймын депутатуудай нэгэн өөрынгөө үгэ соо мэдэржэ хэлэхэ баатай болоһон байа.

Тарашань — карелнууд тэднэй хэлэндэ эгнэгжэ, хабхар болодохотой адли өөнхдүнгөө участкауд дээрэ тариалда орохыг һанан боложо байба ха. Энэһэнь орондо тэднэһэнь нүүдэл ба үлэсхэлэн ажа байдалда оруулаа. Финляндска зонхилгошод хадаа мэхэлгэ-

ЭХЭ ОРОНОО БҮХЭЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Ярууны аймагай ажалшад хадаа нүхэр И. В. Сталиний урээр ажал хүдэлмэри дээрэ гайхамжа амжалтануудыг туйлажа, фашистска эрлиг аңгуудыг бисара тэнэрэ гэмхэхэ ябадалда бага бэшэ туһаламжа үзүүлнэ.

Хүн бүхэн, хүгшэ залуугүй, социалистическэ эхэ оронойгоо оборонно хүсэ шадалыг үшөө бэх-бүхэ болгохын түлөө угаа эдихитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

«17 партконференци» колхозой член, хүдөө ажахын бүхэсоюзная выставкын кандидат, эрхим агнуушан 83 наһатай үбгэн нүхэр Тарбаев үбгэнэй хурялга дээрэ хүдэлмэрилжэ үдэр бүри 0,7 га сабшана. Тинхэ зуураа нүхэр Тарбаев: «Энэ үбгөн Улаан Армидэ зорюулан гүрэндэ тушааха хэрэгтэй, би агнахада жаахан агнууд, хэрмэний нюдэрүү буудагша һэм, тэрэн шэнги, манай улаанармеецүүд фашистска эрлигүүдыг сэхэ мэгтээр буудаг!» гэжэ омогтойгоор хэлэнэ.

Ульдыргын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 70—75 наһатай үбгэд 12 хүнөөр бүридхэн тусгаар звено эмхидхэд үбгөнэй хурялгада гараһан байна.

Мүн Гүндын сомоной, Лениний нэрэмжэтэ колхозой 50 гаран наһатай эхэнэрнүүд Дондукова, Цыдыпова ба бусад гурбан үдэр бүри тэршэ соо хүн бүхэнэй 1,66—1,72 га хүрэтэр сабшадг байха юм.

Гадна, тус аймагай колхозни-гууд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд гүрэнэй урдахы уялгата түлэ-бэринуудэ саг болзорһоонь түрүүн түлэжэ эхилэ. Июлийн 1-нээ 10 хүрэтэр тус аймаг дотор 132 центнер мяхан тушаагдаһан байна. Албахаагшад нүхэр 3. Саранна ба Минесва гэгшэд 1942 ондо үбгэх мяханһаа 72 кг. мяха урид түлэбэ. Тэршэлэн, Эгэтын сомоной, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз—204 цент., Сталиний нэрэмжэтэ колхоз—160 цент. тал-ха 1940 оной тарьянһаа үгэбэ.

Б. Муханов.

Бэлэдхэлээ дүүргэжэ байнад

Социализмын плаһан ороной миллион патриотууд хадаа эхэ ороноо хамгаалаһын агууеһэ дайнай үдэрнүүдтэ урда урдыһынаа бүришье эршэмтэйгээр хүдэлмэрилэн, шунахай дайсанине хамха сохин, газарай хүрэнһөө хойхаа ябадалдан Хүдэлмэришэн-Тарашанай алдарт Улаан Армидэ туһална.

Дайнай ахилһэн саһаа хойшо Селенгын аймагай зарим колхозууд болбол гүрэндэ тушааха уялгата түлбэринуудэ болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Хэтэрһэн дайсанине Гэдэргэн мухарюулжаар Хүдэлзевил, нүхэдүүд, Хүдэлзевил дабжараар!

Колхознигууд ба албахаагшад хадаа мүнөө үлэ гүрэндэ мүнгэнэй ехэ хэрэгтэй байһы мэдэжэ, уриһаламжынгаа мүнгыг уридаһан түлээнэ. «Коминтерн» колхозой членүүд гурбан үдэрэй торшо соо 6116 түхэрэй оруулжа, үгэхэ мүнгэнэйнгөө 80 процент дүүргэ. Эгэтын сомоной, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой членүүд 6569 түхэрэй оруулба. Мяханай совхозтай хүдэлмэришэд ба албахаагшад уриһаламжынгаа мүнгыг 5 нарын торшо соо сүм үгэжэ дүүргэхэ гэдэн уялга баазад, тэрэнэ дүүргэлтэ болгохын түлөө оролдожо байда.

Үбгэндэ эхилжэ ороһон саһаа хойшо хүдэлмэришэд зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан колхозууд нилэдгүй ехэ амжалтануудыг туйлажа шадлаа. Жэшээлхэд, Гүндын сомоной, Лениний нэрэмжэтэ колхоз июлийн 10-да 473 га үбгэ сабшана ба 77 га тармажа 760 цент. үбгэ хуряжа абтаһан байна. Мүн, «Улаан Туяа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр О. Цыденов) июлийн 9-нэй мэдээгээр 462 га сабшана ба 142 га тармажа 1817 центнер үбгэ хуряжа.

Үбгэнэй хурялга дээрэ эдихитэйгээр хүдэлмэрилжэ, үйлдбэрийн үндэр хүдэлмэришэдыг туйлажа түрүүн колхознигууд үсөөн бэшэ бии. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Юмсурунов гараар үдэр бүри 1,2 га сабшана. Ульдыргын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хажуурадай олонхын үдэрнэгөө даабаринуудыг ходоодо үлүүлэн дүүргэнэ.

Хэдэн олон багшанар Б. Ваяндыев, Ц. Номтоев, Грехов, Браснокутский ба бусад колхознигууд дай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнээр ябуулаа. Ярууны аймагай колхознигууд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд хадаа нимээр хүдэлмэрилжэ Улаан Армидэ ба Улан-Сэрэгтэй Флотто дайсанине дараха ябадалдан туһална.

Б. Муханов.

Тельманий нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Бага алтан медальта нүх. Очиров) ба «Ленинский Путь» (Малыгин) колхозууд хадаа 1941 он о гүрэндэ тушааха ёһотой мяхан, ноһон, һуа ба үлдэгшэ гэгэ мэтэ бэлэдхэлнүүдэ барадан түлэжэ дүүргэбэ.

Артилийн членүүд үмсынгөө бэлэдхэлы гүрэндэ тушааха ябадалы айкаһаар тургалдуулна. Нилээд олон колхознигууд уялгата түлбэринуудэ барадан түлбэд. Цым. Цыденов

Ухэр шэнги Үсэд дайсанаа дараеы. Гэсер шэнги, Зоригтойгоор илаеы!

ГЕРМАНСКА ФИНСКЭ КОЛОНИ

(Финляндийн арад зон хайшан гэжэ ажа һуунаб)

Финляндийн бодото дээрнэ өөрынгөө колони болтоогоо, баадаа абажа болохол юумынь—модо ба тобо, адуу мал ба цэллиолозо —бүгдэһи абажа германска фашизм хадаа тус оронине угырал һандаралайн һүүлшын шатада, мүн гүйсэд экономическа һандаралда хүрбэ. Өөрынгөө оронине үхэлэй туйлада хүргэһэн, арад зонине угыралшэ ба бооголшолодо тухилжэ орууһан сагаарфиннуудэй зонхилгошод германска фашизмтай гар гараа барисалдан абуулаа хэнэ.

Экономикийн талаар нмалтл дикторска бүрин эрхэ олоһон Финляндийн зонхилгошод нохосууд болбол мүнөө гүйсэд банкротстводо ороо. Наяхан Финляндийн мүн-гэн һангай министр Пекаала болбол «Экономическа байдал» газетын хууданууд дээрэ ороной экономическа уналга тухай олон нийтэлэ мэдүүлхэ баатай болоһон байна.

Финляндийн гүрэнэй үршын мүнөө үлэ 18,1 миллиард марка болоно; дайнай урда үеһинхитэй асуулхадэ үршын 6 дахин шахуу ургаба. Жэлэй һула болоходо гүрэнэй үрш 35 миллиард маркаһаа дээшэ болохо байна, гэжэ тэрэ министр мэдүүлбэ.

ононой хүндэ экономическа байдал һүүлшын үеһн торшо соо эрид дооһоо муулаба. Хинхалтын хатуу шалгалта доро байһан финляндска унифицированшье хэблэл энэһини далдалха арга шадалгүй байха юм.

Арад зон үлэсхэлэн байна. һүүлшын хоёр жэлэй торшо соо эдэ хоолой зүйлнүүдэй сэн хоёр дахин дээшэ ургажэ, мүнөөшье дээшэ боложо байһан заһдаа, гэжэ финляндска газетнууд бэшнэ. Тусхайта мэдэсэлнүүдэйһе ёһоор эдэ хоолой зүйлнүүд 40-60 процент хүндэ сөнтэй болоо.

Үлэсхэлэн баймаар жаахан карточка-нормо амидарала хүрэнгүй. тийн орон дотор спекуляция галзуу эхээр хуҗаж ургаха. Бодото дээрэ энэ спекуляция хадаа арадай ядарал зоболон дээрһэе таржаа, миллион миллионоор кармаанда үрбэһин оруулдаг хүнүүднэ дэмжэһэн правительствгаар һайшагдалаа. Тон шукала, ажа һуухада эрхэбэшэ хэрэгтэй эдэ хоолой зүйлнүүдэй дээрмэдэлгэтэ үндэр сэнгүүд хэдэн мянган хүнүүднэ хооһон гуйранша ябадалда хүсэдлэриг хүрэнэ. Жэшээлхэдэ: спекулянтнууд, килограмм сахарыг 100 маркаар—урданыһаа 20 дахин үлэһегээр худалдана, урданы 5—6 маркага байгаа; 25-28

марка сөнтэй байһан тоһон, олохын аргачуй шахуу муртөө киллограммай 120 марка хүрбэ; гадна мяхан киллограммай 15 марка байдалай орондо 80-90 маркаар худалдагдана г. м., олохобэ шууха болһон заганада иматга хэхэ үндэр сан тогтоогдоо.

Еханхи арад зон ниймэ үндэр сэтгээр эдэ хоолой зүйл худалдан абаха шадалгүй байһаниинь мэдэжэ. Нүүлэй үлэ картофель ойродошье наймаанда гаранагүй. Эдэхэһаа наһаһандай гэмтэй дээрэ тоологдоһон үлэсхэлэн хүнүүдэ полициян арестовалдаг ушарнуушье үсөөн бэшэ үзэгдэдэг.

Сэхэнь ба косвенношье янза бүрийн налогууд эхээр ургаба, тэднэй бүхы хүшэр хундын алжалһан зон амасанад. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй февральһаа эд бараанай эрхсэһэ түлэгдэхэ тухай налог тухай закон хүсэдөө ороо, энэнь эд бараанай сэнгыг 10 проц. дээшнэ болгоо.

Хүдэлмэришэдэй бүлэнэр үлэднэ, хүдэлмэрийн хуулан хадаа товшнэ һаа шукала гаргашануудтань хүрэнгүй гэжэ «Палка Туслайн» гэдэг бөө худалдаһан социал-демократическа профсоюзна биригүяһан газетшье мэдэрбэ баатай болобо. «Энэ дутамаг байдал болбол тоологшуй олон хард хүдэлмэришэдэй бүлэнэр дунда дутуу садаха, үнэхөөр үлэсхэлэн байха ябадалы дүүрэн болгоно» гэжэ тус газетэ бэшлэ.

Финляндска зонхилгошодой нюу

жаажа, финляндска зонхилгошод өөрынгөө оронине концентрацион-но лагерь болгожо байна.

1940 оной март соо СССР-тэй эб найрамдалай договор хэлһэнгээ һүүлээршье—финскэ зонхилгошод болбол социализмын орондо эсэргүү дай хэхэ гэдэн дэмь-рэл хумхарайтайгаа тусбонь нэгэ-шье час соо орхобгүй; тэднэр хадаа шэнэ бүхэжүүлгэнүүдэе бараа, резервистнуудыг татаа, армийһаа албанай болзорыг ута болгоо г. м. Толгойгоо бүхэлээрн гээһэнэйгээ һүүлэ Гитлерэй заабарлар өөрынгөө оронине агту-еһа Советскэ Союзда эсэргүү дайнда оруулба.

Шан бабалажа Улаан Арми бол 1939-40 оной компани соогур малай дабажа шадхагүй хэрэм бүхэжүүлгэнүүд байхагүй юм гэжэ гэршэлэ. Энэ жэлэй торшо соо Улаан Арми улам ургажа, бүхэжэ ба, хатуужарба. Теэд, мүнөө, зряяган муухай уур сухалдаа хо-хор болоһогүй хүн бүхэнэй хял-барханаар мэдэжэ үзэжэ абаха юм-жнь баал дахин гараха. Үндэр патриотизмаар зоригтойоон совет-скэ арадай баатарлгй бөөцүүд үхэ-лэй сохилгыг дайсандэ үгэхэ. Гер-манска фашизмын бузар булай зарсанууд хэрэгтэй харюугаа абаха.

Финляндска баронуудай ба тэд-нэй германофашистска зонхилго-шодой үхэлгүй час, арад зоний илалтын час ойртоо. Финляндийн сусаржа зүдэрһэн арадай оройгөөр сүүлэ ба зол жаргалдай нараз га-раха.

Тойво Антикийнен.

Сталин—манай дайшалхы туг!

КПЕВ, июлийн 20. (ТАСЭ). Киевский предпринимательский союз СССР-ий Оборонный Ардаг Комиссарта нүхэр Сталинийн томилолго зорюулан олон зоной хабаадалгатай митингүүд ба суглаанууд болоо. Советскэ арадай зэбсэгтэ хүсэний толгойлогшоор нүхэр Сталинийн томилолго тухай мэдээлэлэе Украинин столицын хүдэлмэришэд агууха патриотическа дэбжэлтээр утгаба.

—Сталин—манай дайшалхы туг! Бүхы хүн түрэлтэнэй хорото дайсан—фашизмые үй бута сохилгодо, эсэгтэ ороноо хамгаалха дайнал илалта асаргаша эсэслэгдэе советскэ арадые Сталин абаашаха гэжэ митинг дээрэ үгэ хэлэбэ хүдэлмэришэд мэдүүлбэ.

Дзержинскийн нэрэмжэтэ трамвайн заводой хэдэн зуун хушан калднууд заводойгоо уужам талмай дээрэ суглаара.

—Оборонин Ардаг Комиссарта нүхэр Сталинийн томилолго хадаа германска фашизмда эсэргүү хатуу шанга тулалдаана жагсаан манай агууха эхэ ороной арадай хүсые арба дахин арбишаха байна—гэжэ сугларгашадай нэрэмжэ алыг ташалга доро урханы улаан партизан, стахановец нүхэр Карасев гэгшэ мэдүүлбэ. Бидэ, Киевий хүдэлмэришэд фашистска бузар булайнуудые эсэслэн үй бу-

та сохилгы түргэхэхи түлөө хэрэглэгдэхэ бүхые бүтөөхэбди.

Техническэ таагыгэ даагша нүхэр Олышанский гэгшэ бүгдэди найшаалга доро ингэжэ хэлэбэ:

—Гражданска дайнал жэлнүүдтэ манай ороний Ленин ба Сталин хүтэлбэрилөө. Социалистическэ шэнэхэн байгуулалтын жэлнүүдтэ Сталин бидэныгэ нэгэ илалтааа нүгөөдэ илалтада хүтэлөө. Шунархуу шунахай фашизмда эсэргүү нангин тэмсэлдэ болохон 200-миллон арадай толгойдо мүнөө нүхэр Сталин жагсаа. Сталинска шалгалдаан хүтэлбэри үнгэрхөн жэлнүүдэхидэ адли довтолхон дайсаные эсэслэн үй бута сохилгодо ба манай оронийе илалтада абаашаха.

Энэ үгнүүд болбол эхэ ороной хүндэлдэ, большевистскэ партия хүндэлдэ, нүхэр Сталиний хүндэлдэ халуун алыг ташалга уралаа.

Митингдэ хабаадагшад манай эхэ ороной оборонно хүсэшадалые үшөө эхээр бэхжүүлхэ ба заводойгоо хүдэлмэрийе найжаруулахыд гэгшэн уялга абаз.

—Тамхинай, утаа аэрэлгын фабрикануудта ба областин городуудай предприниматуудта, колхозуудта оломонган арад зоной хабаадалгатай митингүүд болоно.

Ороноо хамгаалха хэрэг найдамжатай сталинска гарта

Нүхэр Сталинийн СССР-ий Оборонин Ардаг Комиссартаар томилолгой тухай СССР-ий Верховно Советай Президиумай Указые радиоогоор тунхаглажа захалханды, хүнийн хадаа эсэслэжэ байба. «Серп ба Молот» заводой металлургүүд энэ мэдээе угаа эхэ урматтайгаар утгабад.

—Манай инаг вождэ ба багша нүхэр Сталин Оборонин Ардаг Комиссариатые ударидалгы сэхэ өөр дээрэ абаба.—гэжэ солото булдахайтуулагша нүхэр Бажин хэлэбэ. Бүхы советскэ арад энэ томилогые халуунаар амаршалан найшаана. Гражданска дайнал жэлнүүдтэ парти ба правительствэ ходоодо нүхэр Сталинийн фронтын эгээл харюусалгата, эгээл аюултай участогуудта эльгэдэгшын бидэ найн наанабди. Тинхэдэ манай залуу Улаан Арми муугаар зэбсэглэгдэн, боецүүдын ниссэн, хоолон байгаа. Теэд, гениальна стратег ба полководец нүхэр Сталиний хүтэлбэрээр хүрэг сагаангардее-цүүдэй сэрэгүүд үйрэдхэн болоторо бута сохилгодон байба. Мүнөө Улаан Арми эгээн түрүү техникээр зэбсэглэгдэнхэй. Герои-

ческа арад тэрэнигэ бүхы шухала хэрэгсэлээрн хангана. Нүхэр Сталинийн Оборонин Ардаг Комиссартаар томилолго гитлеровскэ бандын зайлашагүй уналгада манай хэлбэлзэшгүй найдалые үшөө эхээр бэхжүүлнэ. Фашизм—бүхы хүнтүрэлхитэнэй тон хоротой дайсан—газар дэлхэйгэ арилгалдаан байха ёготой.

—Манай эхэ орондо бэрхэтэй аюулай тудад байн аюулга салта, —прокатна цехэй мастер нүхэр Ульянов мэдүүлбэ.—Советскэ Союзай бүхы ажалшадан нанал сэдхэл түрэл большевистскэ партида, вождэ ба хани нүхэр Сталин тээшэ ханданхай. Оронийе хамгаалалгын хэрэг сталинска найдамжатай гарта байна гэжэ бидэ мэдэнэбди. Гитлеровскэ муу-хайнуудые илаха ябадалда манай найдал час ерэхэ бүри ургана. Бидэ үшөө шангадажа хүдэлмэришэд, дайсанай шуната хүлэй хайшаашы дэбнэ хадань, хаа хамаагүй бута сохихо ябадалман баатарлиг улаан боецүүдтэ бүхы хүсөөрөө тулалдабди.

Июлийн 20. (ТАСС).

Оборонно хүдэлмэрийн дэбжэлтэ

Улаан-Удэ городой № 17 гэрэй управленийн гэрэй эзэн эхэнэр-нүүд ПВХО, ГСО-гэй кружогуудта эдибхитэйгээр хуралсажа байна. Эдэ кружогуудта хабаадалсадаг бүхы эхэнэрнүүд оорыгөө яажэ хамгаалха тухай кинокартина эхэ хонирхолтойгоор хараба. Эдэнэрэй олонхидын ПВХО-гэй нэгдэхы шатын нормонуудыг үгэжэ байна.

А. Ербаев.

Агууха Сталиний уралаа харюу болгон манай республикын ажалшад оборонно сэрэгэй хүдэлмэринүүдэ эршэмтэйгээр шудалжа байна.

Эмхи зургаан, колхоз, совхоз, хургууль бүхэнэй дэргэдхи Осоавиахимай организацинууд хүдэлмэреэ шэнэлхэе табины, шэнээр хүдэлмэрилжэ захалаа. Хэдэл зуугаад хүнүүд оборонно кружогуудта үргэнсөөр хабаадалсажа ГТО, ГСО, ПВХО-гэй значогуудтай болохон байна.

Гүрэнэй циркын коллективийд ПВХО, ГСО ба ворошиловска буудалгатай кружогуудта эдибхитэйгээр хуралсанад. Циркын хүдэлмэришад, албахаагшад ба артисттар бүгдэ Осоавиахимай членүүд болонхой.

Тэрэшэлэн, Буркоопсоюзай, БМАСР-эй Совнаркомой, Солонгын уланзамай пароходствын коллективүүдэй Осоавиахимай хүдэлмэри шэнэлхэн табиглаа. Дурсалдагша эмхи зургаануудай Осоавиахимай член бүхэн оборонно кружогуудта эдибхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ коллективүүдэй басагад ГСО-гэй группана ба санитарна дружинануудай курса ажаллаа таһаралтагүйгээр хуралсанад.

А. Мурзин.

Удэр ерэхэ бүри оборонно значкистнарай тоон олон болоно.

Зэдын аймагай 900 колхозник, албахаагша ба гэрэй эзэн эхэнэр ПВХО-гэй нэгдэхы шатын нормо үгэнэ. Мүнөө «Ворошиловска буудалгадай» нэгдэхы шатын кружогто 150 хүн хуралсана.

Бяхтын аймагай комсомолецудай үүсхэлээр 375 хүнэй хабаадалгатай физкультурна 19 коллектив байгуулагдаа. Хүнгэн атлетикнүүдэй команлануудта 40 хүн, волейбольно ба футболно команлануудта 99 хүн хабаадалсана.

Ярууны аймаг дотор оборонно физкультурта хүдэлмэри муу бөшөөр ябуулагдажа захалаа. Эндэ физкультурна 16 коллектив шөнөөр эмхидхэгдэбэ. Энээндэ хабаадагшад оборонно значогуудтай болохын түлөө эдибхитэйгээр тэмсэнэд. Эдэ үдэрнүүдэй торшо соо тус аймагай 192 хүн ГТО-гэй нэгдэхы шатын нормо үгэнэн ба 54 хурагшад БГТО-гэй значогуудтай болохон байна.

Замгайн аймагай, «Улаан Эрхирик» колхозой 20 комсомолец ГТО-гэй нэгдэхы шатын нормо үгэжэ эхилэе.

Тэрэшэлэн, Селенгын аймагай центрын 300 гаран хүн ПВХО-гэй нормо үгэжэ байна. Эндэ налар өөрыгөө хамгаалха группа эмхидхэгдэнэ.

Т. Гаврилова.

Түнхэнэй МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад оборонно хүдэлмэришэдэ эдибхитэйгээр хабаадалсадаг ПВХО-гэй кружогто (хүтэлбэрилэгшын нүхэр Беженев) 112 хүн хуралсана. Мүн эзэнэр нэгэн доро строевой запятида хабаадалсадаг байна.

Н. Ратушина.

Улаан-Удын пристанин стахановцууд.

Зураг дээрэ: Зүүн гарнаа нүхэр А. К. Литовов, Р. С. Ткаченко. А. М. Мартынов. Хоёрдохы зэргэдэ баруун гарнаа: А. А. Чистяков, К. П. Астротенно, И. Г. Задарожный.

КЯХТЫН КОЛХОЗУУДААР

Үргэндэ хүрэмэ үбнэ ногооо Кяхтын аймагай колхозууд хуряжа байна. Мүнөө жэл сабшалан хадлангыгэ шанаржууланхайгаз ашаар олонхи түрүү колхозууд үнэхөөр элбэг баян ургасые хуряана.

Илангала герасимовска звенонудай туршалгын участогууд тон найн гэжэ. Ангельсын нэрэмжэтэ, «Пограничник» ба бусад колхозуудай эрхмн луговодууд элитэ амжалтыгэ туйлаба. Тэдэнэй участогууд гектарай 40-45 центнер хүрэтэр үгэнэ.

Баян уужам талын дунда Больше-Лугска сельсоведэй, Ангельсын нэрэмжэтэ колхоз бадаран байдаг. Бяхтын аймагта түрүү, республика дотор эрхмн колхоз юм. Үбнэ хуряалгын хүдэлмэрийн үндэр шанартайгаар үнгэргэжэ байна. Социалистическэ малажагдаа гэжэ элэй бата бэхэ баян байгуулхын зорилгоор колхознигууд болбол унтаршагүй хүсэл зоригтойгоор ажалланад.

Ангельсын нэрэмжэтэ колхозой 300 гаран колхознигууд сабшалан дээрэ хүдэлмэрилнэ. Түрүү стахановцууд ба удариногууд болбол амжалтатай хүдэлмэрийн гайхамшата жэшээнүүдэ харуулан үдэрнүүдэ даабаринуудые үчүүлэн дүүргэдэг байна.

Удэшин нэрюубтэр амисхал тунаад, үнгэ бүрийн шубуудай жэргэн байха үедэ үргэн сагаан

нугада эрээ хэмди. Ангельсын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд эдибхитэй түргэнээр ажаллажа байгаа. Сагаан сагаан майхангууд номин үнгөөр ногоорон байн голый дундуур сайран ялалзан харагдана. Колхознигуудай хукуун согтойгоор хөөрөлдэхэ, хонгёо шангаар дуулагдахын хонгёо хүрэтэр суурялан эдэлнэ.

Тус колхозой партияна эхнн организациин секретарь Самбуев мунган трубаанаан хамжэн сагаан угаа бааюулан доруун согтойгоор хөөрөнэ:

—Мүнөө жэл үнэхөөр баян ургас хуряагдажа байна даа. Германска бузар нохооудай довтолгодо арид шанга харюу болгон эрхмээр ажалладаг түрүүшүүд—колхознигуудай зэргэнүүд олошорно. Үбнэ хуряалгыгэ налар дүүргэхээр хараалнабди,—гэжэ үгэе дүүргэн, энебхилэн байба.

Үнэхөөр колхозой ажаүйлэдбэригдэ үүсхэл хүсэлтэйгээр хандадаг, ажалые ургашан ябуулажа шададаг түрүү нүхэд жэшээтэ найн ажаллаараа аймаг сомондоо алдартай, суугай боложо байна. Коммунист-стахановец нүхэр Даша Соктоев косилкаар үбнэ сабшалад. Үдэрнүүдэ даабарине 200-250 процент хүрэтэр найн шанартайгаар дүүргэдэг ба бэшэ машинистнуудай хүдэлмэригдэ тула хүргэдэг юм. Даша Соктоев болбол үргэнээр дэлгэрхөн социалистическэ мурсысөөндэ оролсоод үдэрэй 10-11 гектар хүрэтэр сабшааар уялга абаа. Түрүү коммунистын жэшээгээр косилкашад нүхэд Данчиков, Доржиев гэгшэд үдэрнүүдэ даабаринуудые хоёр гурба дахин үлүүбэлэн дүүргэнэ.

Колхозой партияна организатор нүхэр Самбуев хөөрөнөөр ябажа бидэнигэ нэгэ буурал сагаан толгойтой, бузагар борохон хахалтай, энебхилэн үбгэнэй дэргэдэ абаашаба. Тэрэ үбгэн согтой доруун, аялдар алтай зангаар хөөрөжэ эхилэн ба налархай танигээр бидэнигэ мэндэшлэн, энебхилэн байба.

—За, Хубитув, мүнөөдэр хэдэ гектарта хүржэрхөөб?—Самбуев асууна.

—Энэ боролжотой боро толгой 8 десятина урдань болодог нэн, мүнөө, нэгэ, арба гаран ба болохо бэшэ юм гү, үдэшэ болотор энэнигэ дуунаха наналтайб,—үбгэн гаайандаа тамхи аһаан хөөрөнэ.

—Зүб, эрхэ бэшэ дуунаха хэрэгтэй, үсгэлдэр танда хүржэ сабшалан косилкашад байгаагүй,—гээд парторганизатор болбол үбгэн Хубитувей мурые сохин хэлэнэ.

Эрхмн стахановец нүхэр Хубитув үлэмжэ байсанан янзатайгаар үтэлхэншые наа, галтай согтой ялазалан нүдөөр манье ябууд харан яараха түхэл үзүүлнэ. Удэшингүгэй хэдэн мингтын унгархэнэй хойно колхозник үбгэн Хубитув косилка дээрэ хуугаад

ческэ мурсысөөндэ оролсоод үдэрэй 10-11 гектар хүрэтэр сабшааар уялга абаа.

Үбнэ ногоо элбэг эхээр ургуулан Ангельсын нэрэмжэтэ колхозойхид үүрэй тулаанаа эхилээд үдэшин харанхы солотор ажалланад. Тэдэнэр үбнэ хуряалгыгэ богонихон болзор дотор шанартайгаар үнгэргэхын түлөө шадал хүсээе булгын элүүүзэ. Мүнөө 1600 гектар сабшаланан ба хэдэн мянган центнер үбнэн сомгодо. Силос даралгыгэ үни дүүргэе.

Мүн, Ангельсын нэрэмжэтэ түрүү колхозой колхознигуудай жэшээгээр Кяхтын аймагай олонхи колхозууд үбнэй хүдэлмэрийн үндэр хэмжээдэ үнгэрэнэ. Шаргалска сельсоведэй, «Большевик» колхоз үбнэ хуряалгыгэ тусхай графигай ёһоор үнгэргэжэ байна. Усть-Кяхтинска сельсоведэй, Калинин нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд эмхитэй ба эдибхитэй хүдэлмэрийн харуулад. Утэлхэн үбгэд, хүгшэд, хургуулин үхибүүд өөһэднүүгөө дураар бултадаа сабшалан дээрэ гараа.

Кяхтын колхознигууд агууха Сталиний уралаар зоригжуулагдахы ба бүри шэнэнүүдэ ажалтануудай түлөө бүхы хүсэл мэр-гэжэлээрэ тэмсэхээр эрмэлзэнэ. Тэдэнэр үбнэ хуряалгын кампаниин бээр болзор дотор дүүргэжэ, республика дотороо түрүү хурини эзэлхын тула унтаршгүй зориг, эмхи ба эдибхине гаргана.

Ц. Дамбиев.

СЭБЭР МҮНГӨӨР ОРУУЛБА

Ярууны аймагай, Эгэтын сомоной, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой членүүд эхэ оройнгоо оборонны улам бэхжүүлхын түлөө гурбадахи табанжэлтэйнгэ (дүрбэдхи жэлэйн гаргалга) облигациин мунгыгэ сээр мунгөөр түлэжэ дүүргэхэн дүтлөө. Мүнөө 6700 түхэриг түлэгдөөд байна.

Гушадай сомоной (Бичурин аймаг), Кагановичын нэрэмжэтэ артелиин бүхы колхознигууд энэ

жэлэйнгэ уриаламжын мунгыгэ бүтэдхын сээр мунгөөр оруулба. Эдэ колхознигууд хамта 12300 түхэриг гүрэндөө урихаар үгөө.

«Зургаанай Зам» (Хэжэнгын аймаг) колхозой олон членүүд шэнэ уриаламжынгаа 12260 түхэригэ сээр мунгөөр түлөөд байна.

Үлэгшэ колхознигуудын ойрын үдэрнүүдтэ багал сээр мунгөөр оруулхаар хараална.

Оборонно значкистнууд

Прибайкальска аймагай центрын эмхи зургаануудад буудалгын хэрэгүүдэ шудалха, ПВХО, ГСО-гэй кружогууд ба 150 басаганай хабаадалгатай сандружина

хүдэлмэрилнэ. ПВХО, ГСО-гэй кружогуудта хуралсадаг албахаагшад ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй олонхидын значогуудтай болобо.

Эхэнэр машинистнуудай курс

Бабушкинай станицин депогой хүдэлмэришэд ба албахаагшад гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй эрилтын ёһоор, Бабушкин станиц дээрэ ту-налагша машинистнуудай курс

нэггээх, эдибхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Энээндэ гэрэй эзэн арба гаран эхэнэр хуралсана.

Басагад трактор, комбайн шудална

Бичурин аймагай, Гушадай сомоной олон басагад трактористнуудай курса эршэмтэйгээр хуралсажа байна. Мүн, эдэнэр нэгэн доро комбайн шудалсана.

Тэдэ басагадай дунда Гушадай сомоной депутат нүхэр Савельев тракторна бригадада хэсэг жэлдэ үчэгчигээр хүдэлмэрилхэн нүхэр Ц. Очирова ба бусад бии.

ФЗО хургуулин оборонно кружогууд

Улаан-Удын № 1 ФЗО хургуулин дэргэдэ оборонно кружогууд шөнөөр эмхидхэгдэе. Эндэхи 200 гаран хурагшад ГСО, ПВХО, ВС-гэй кружогуудта эдибхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Гадна, кружогуудта хабаадагшад мэрэгнээр буудажа хурахын түлөө социалистическэ мурсысөөндэ оролсоод, түрүү хуури эзэлхын тула эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Улаанармеецүүдтэ бэлэг

Буркоопсоюзай Осоавиахимай членүүд дайлагдажа ябаа Улаан Армингаа боецүүдтэ бэлэг эльгээлгыгэ эмхидхэбэ. Нүхэд Пому-

лев, Машанов, Колмаков, Кокорин ба бусад 35—50 түхэригэй бэлэг абажа эльгээбэ.

Амжалтатай ажалаар харюусана

Манай Б. М. республикын колхозууд арадай агууха вождэ нүхэр Сталиний хандалгада боло-то хэрэгээр ба бүтөөсэтэй хүдэлмэреэр харюусажа байна.

Республикын хэдэн олон колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор тушаажа түлэбэринуудыгэ саг болзорноон урид дүүргэе.

Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай, Гургуулын сомоной «Майн 1» (түрүүлэгшын нүхэр Загзунин) ба Майковскын нэрэмжэтэ колхозууд (түрүүлэгшын нүхэр Куликов) гүрэндэ тушаалгынгаа жэлэй түсэбне 100 процент гүйсэхэе. «Майн 1» колхозой членүүд тушаалгынгаа амхитэйгээр ябуулжа, олонхын хүнэйгөө тушаалгыгэ гүйсэд дүүргэнэн байха юм.

Тэрэшэлэн, Заводской сельсоведэй, МОПР-колхоз (түрүүлэгшын нүхэр Петрова) июлийн 10-най мэдээгээр тушаалгынгаа жэлэй түсэбне 90 проц. дүүргэдэ, үлэгшын июлийн 20 хүрэтэр оруулхаар хараална.

Мүн, Саянтын сомоной «Красный Октябрь» ба Гильберын сомоной, Лениний нэрэмжэтэ колхозууд тушаалгынгаа жэлэй түсэбне оройн болзор соо дүүргэхын зорилгоор шиндэхы хэмжээнүүдэ абаа.

Кяхтын аймагай «Искра», Лениний нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын нүхэр Козлов) гүрэндэ уялгатаар тушааха хүнэйгөө

тушаалгыгэ түргэн гүйсэхэхын тула, үнээдэ үдэрэй гурба наадаг ба хүнийгөө малаа адуулдаг оолобо. Ахалагша наалиша нүхэр Котоманова үлэр бүрингөө даабарине бусад наалишадта найнаар ойгуулжа үгэнэн ба эрхмн наалишад нүхэд К. Е. Агафонов, Н. И. Потапова, Е. Ф. Козлова, Л. В. Булакова гэгшэд үдэрнүүдэ даабарине үлүүлэн дүүргэнэд наалишад хадаа тушаалгынгаа жэлэй түсэбне болзорноон урид сүм дүүргэхэ гэгшэн уялга абаад, тэрэнэ бодото дээрэн бөлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Мүн, Куйбышев нэрэмжэтэ колхоз тушаалгынгаа жэлэй түсэб болзорноон урид, августын 15 болотор дүүргэхэ гэгшэн уялга абаа.

Мухар-Шабэрэй аймагай, Никольско сельсоведэй «Красный Партизан» колхоз (түрүүлэгшын нүх. Иванов) июлийн 10-най мэдээгээр тушаалгынгаа жэлэй түсэб 70 проц. гүйсэхэбэ.

Кабанскын аймагай, Ворошилово-Карасковска сельсоведэй «Коминтерн», Колесовско сельсоведэй «17 Октября», Ханданска сельсоведэй, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозууд тушаалгынгаа жэлэй түсэбне 100 процент үни дүүргэнэн байха юм.

П. Стариков.

Редаторей уялгыгэ дүүргэжэ Г. БЕЛЬГЕВ.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРУУДА

ПРОГРЕСС

ЭРДЭМ

Кино-концерт

Партийна билет

СЕРОВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ

Выборгскэ тала